

**ШУ “ЕПИСКОП КОНСТАНТИН
ПРЕСЛАВСКИ”**

Педагогически факултет

РЕФЕРАТ

***ТЕМА: “Обект и предмет на
дефектологията”***

Дисциплина: Основи на специалната педагогика

Автор:

Титуляр

доц. д-р Колев

ф. №

курс III₂

гр. Добрич

ОБЕКТ И ПРЕДМЕТ НА ДЕФЕКТОЛОГИЯТА

Съвременната дефектология има за обект аномалните лица (деца и възрастни), страдащи от интелектуални, речеви, слухови, зрителни, физически или психосоциални отклонения в развитието. Изучаването на техните особености, организацията на рехабилитационната работа с тях и оказването на социална помощ за вграждането им в обществения живот са важни страни на дефектологичната теория и практика.

Често терминът “аномални деца” се изпълва с различно съдържание. В “Дефектологический словарь” е посочено, че аномални са децата, които имат “значителни отклонения от нормалното физическо или психическо развитие. В широкия смисъл на думата за аномални могат да се смятат децата, имащи повече или по-малко изразени аномалии в своето физическо или психическо развитие, но на практика терминът “аномални деца” се използва за обозначаване на категория деца, които вследствие на сериозен психически или физически дефект следва да се обучават и възпитават в специални учебно-възпитателни учреждения”. По този начин определят същността на понятието и други автори (С. Я. Рубинштейн, Г. Н. Коберник, В. Н. Синьов и др.).

Дефектологията представя своя обект (и обекта на специалната педагогика) в тесен и широк аспект. В първия случай това са аномалните деца с различни типове дизонтогении, а във втория - аномалните индивиди от всички категории отклонения от нормата. Тази диференциация на обекта на дефектологията позволява по-ясното му определяне. Очевидно е, че дефектологията не може да ограничи своя обект само върху аномалните деца, обхванати от системата на специалните учебни и възпитателни заведения. Тук се причисляват и аномалните деца от предучилищна възраст, тежките случаи на аномалност, при които обучението и възпитанието са невъзможни или крайно ограничени, както и голяма част от възрастните с аномалии, рехабилитирани в различна степен.

Съществуват други проблеми, свързани с определянето на обекта

на дефектологията. Често се среща стремеж към неоправдано разширяване на този обект. Налице е отъждествяването на някои от формите на психическо (интелектуално) недоразвитие с аномалия, изискваща дефектологична намеса. Ориентацията на диагностичните методи предимно към определяне на интелектуалните възможности (чрез определяне на интелектуалния коефициент посредством тестове) води до значително разширяване на изучавания от дефектологията контингент. Така много от случаите на педагогическата или социална занемареност неправилно се отнасят към действителните дизонтогении. От тази позиция слабообразованите и малокултурните слоеве от населението неправилно се причисляват към обекта на дефектологията. Този подход не е приет в нашата дефектология.

Съществен проблем са и някои групи деца, чието причисляване към обекта на науката, има все още спорен характер - децата със соматични дефекти (нарушения на двигателно-опорния апарат) и децата с характеропатии. В последно време все повече се утвърждава мнението, че посочените отклонения са обект на дефектологията, но се срещат възражения, основаващи се на обстоятелството, че при тези нарушения няма сериозно първично изоставане в интелектуалното развитие, а процесите на социализация са значително облекчени. Смятаме, че при диференциран подход към децата от посочените категории част от тях могат да се отнесат към обекта на дефектологията - например случаите с изразени телесни дефекти, комбинирани с минимални мозъчни дисфункции и вторични отклонения в развитието на емоционално - волевата и психосоциалната сфера. Такива деца се нуждаят от корекционно - развиващо въздействие в специални условия, от цялостен корекционно - компенсаторен режим и процес на медико - педагогическа рехабилитация. Подобно е положението и на децата с конституционални - характеропатии, възникнали върху основата на минимални мозъчни дисфункции, неврози или психопатоподобни състояния.

Обект на дефектологията са и децата със сложни комплексни дефекти, които обуславят значителни отклонения от нормалното